

Chương trình Thực tập sinh nước ngoài:

Hỏi & Đáp

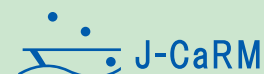
技能実習制度 Q&A ベトナム語

Hiện tại, có khoảng 200.000 thực tập sinh đến từ nhiều nước châu Á như Trung Quốc, Việt Nam, đang lưu trú tại các tỉnh thành của Nhật Bản, làm việc trong khoảng 70 lĩnh vực khác nhau, trong đó có: nông nghiệp, ngư nghiệp, xây dựng, và sản xuất hàng hoá. Mặc dù được tạo nên để mang lại những “đóng góp quốc tế” cho các quốc gia đang phát triển, cụ thể là trong chuyển giao công nghệ nhưng chương trình “Thực tập sinh nước ngoài” này trên thực tế đã trở thành một nguồn cung cấp nhân công giá rẻ cho tình trạng thiếu hụt lao động của Nhật.

Với thực tế đó, đã có khá nhiều trường hợp vi phạm nhân quyền liên quan đến tiền đặt cọc, tiền vi phạm hợp đồng, mức lương tối thiểu, làm ngoài giờ, lừa qua trung gian, quấy rối tình dục, v.v. và chương trình đã bị quốc tế lên án là một “ổ buôn người.”

Vào tháng 11 năm 2016, Quốc hội Nhật thông qua dự luật nhằm “cải thiện” và mở rộng chương trình Thực tập sinh nước ngoài, nên từ thời điểm này số lượng thực tập sinh nước ngoài tại Nhật dự đoán sẽ còn tăng cao hơn nữa.

Ủy ban Người tỵ nạn, Nhập cư và Di trú • Giáo hội Công giáo Nhật Bản

● Cần tư vấn và đặt câu hỏi, hãy liên lạc:

- Hội đồng Giám mục Công giáo • Ban Nhập cư - Di trú - Tỵ nạn
(J-CaRM - Ủy ban Người tỵ nạn, Nhập cư và Di trú của Giáo hội Công giáo Nhật Bản)
ĐT: 03-5632-4441 Email: jccarm@cbcj.catholic.jp
- (Sapporo) Welcome House (うえるかむはうす)
ĐT: 011-222-6766 Email: sapporo.welcomehouse@gmail.com
- (Saitama) Open House (オープンハウス) (Trung tâm Giao lưu Quốc tế Giáo dân Saitama)
ĐT: 048-827-0055 Email: open-house@nifty.com
- (Tokyo) Trung tâm Quốc tế Công giáo Tokyo
ĐT: 03-5759-1061 Email: info@ctic.jp
- (Yokohama) Ủy ban Tái định cư cho người Tỵ nạn, Nhập cư • Giáo dân Yokohama (ENCOM YOKOHAMA)
ĐT: 045-315-7040 Email: encomyoko@gmail.com
- (Nagoya) Tomonokai (共の会)
ĐT: 052-953-9480 Email: tomonokai9480@gmail.com
- (Osaka) Sinapis (Trung tâm Hành động Xã hội Công giáo Osaka)
ĐT: 06-6941-4999 Email: sinapis-b@osaka.catholic.jp
- (Hiroshima) Hiệp hội cho Lao động Philippines (và lao động từ các quốc gia khác)
ĐT: 090-7590-2015 (Phụ trách: Komatsu Kimihiro)
Email: k.komatsu@do.enjoy.ne.jp
- (Fukuoka) Giáo phận Nagasaki - Điểm liên lạc cho Thực tập sinh
Phụ trách: Iwamoto Mitsuhiro (Mạng lưới vì quyền lợi thực tập sinh - Kita Kyushu)
Tel: 090-8838-8595 Email: brb05210@nifty.ne.jp

Phát hành ngày 25 tháng 2 năm 2017

Cơ quan phát hành:

Hội đồng Giám mục Công giáo Nhật Bản • Ban Nhập cư - Di trú - Tỵ nạn
Hội trường Công Giáo Nhật Bản, 2-10-10 Shiomi, Koto, Tokyo, 〒135-8585
Tel: 03-5632-4441 Fax: 03-5632-7920
Email: Jccarm@cbcj.catholic.jp URL: <http://www.jccarm.com>

● Về mức lương tối thiểu và làm ngoài giờ

Hỏi

Hàng ngày mình phải làm từ 9 giờ sáng, tăng ca đến 10 giờ đêm, nhưng mỗi tháng chỉ được trả 50.000 yên tiền lương, rồi chỉ được trả thêm mỗi giờ làm tăng ca 400 yên. Cứ thế này mình sẽ không hoàn trả được khoảng tiền đặt cọc ban đầu đã trả để được sang Nhật làm việc. Mình phải làm thế nào?

Đáp

Theo chế độ hiện hành, thực tập sinh được xem là đối tượng của luật Lao động nên mức lương tối thiểu sẽ được đảm bảo. Tuy nhiên trên thực tế, chi phí kí túc xá, chi phí điện, nước, sưởi bị trừ vào lương một cách bất hợp pháp nên, mức tiền lương thực tế nhận được thấp hơn nhiều. Ngoài ra cũng có nhiều trường hợp làm việc tăng ca nhưng lại không được thanh toán tương ứng. Trong những trường hợp như vậy, thực tập sinh có thể yêu cầu quyết toán khoản tiền lương chưa được thanh toán tương ứng. Tuy nhiên, đối với thực tập sinh, trực tiếp yêu cầu Sở Thanh tra Quy chuẩn Lao động (労働基準監督署) xem xét hoàn cảnh là rất khó. Do đó, để yêu cầu xem xét cần sự giúp đỡ của các cơ quan/đoàn thể hỗ trợ, và ngoài ra cũng cần phải chuẩn bị hết sức kĩ càng.

● Về việc cưỡng chế xuất cảnh (trả về nước)

Hỏi

Khi mình trình bày những bất bình về điều kiện làm việc với chủ lao động và nghiệp đoàn, thì ngày hôm sau mình đã bị báo thôi việc và đuổi về nước. Mình phải làm gì trong tình huống này?

Đáp

Khi thực tập sinh thể hiện sự bất bình với chủ lao động hoặc cầu cứu với một tổ chức bên ngoài và bị chủ lao động biết được, có khả năng họ ngay lập tức bị cưỡng chế xuất cảnh. Để tránh tình trạng cưỡng chế xuất cảnh này, khi thực hiện khiếu nại cần chuẩn bị kĩ lưỡng và thận trọng. Ngoài ra, nếu thực tập sinh có vẻ như sẽ bị gửi trả về nước thật thì nên nhanh chóng tìm hỗ trợ từ các đoàn thể chuyên trách hoặc các cơ quan hỗ trợ.

Trong trường hợp bị đưa đến sân bay mà không kịp đưa ra phản ứng nào kịp thời, thì thực tập sinh khi làm thủ tục xuất cảnh có thể nói với nhân viên thực hiện thủ tục xuất cảnh rằng “đây là trường hợp cưỡng chế trả về nước; tôi chưa có ý định về nước mà muốn chuyển sang một cơ quan tiếp nhận khác và tiếp tục quá trình thực tập.” Như thế cũng có khả năng ngưng quá trình cưỡng chế trả về nước đó.

● Về việc bị cơ quan phái cử cung cấp thông tin sai lệch

Hỏi

Mình trả cho cơ quan phái cử ở nước nhà khoảng 1.000.000 yên tiền đặt cọc để được giới thiệu sang Nhật làm việc. Mình có kí trong trong hợp đồng là trường hợp sang Nhật làm việc nhưng chưa kết thúc thời hạn ba năm, mình quyết định dừng giữa chừng thì sẽ phải đóng tiền bồi thường 5.000.000 yên. Tuy nhiên, sau khi sang Nhật mình mới biết là ngành nghề, mức lương hoàn toàn khác với những thông tin cơ quan phái cử cung cấp. Như vậy, mình sẽ không hoàn trả được số tiền đã vay mượn trước khi sang Nhật làm việc. Mình phải làm gì trong trường hợp này?

Đáp

Hợp đồng giữa cơ quan phái cử và thực tập sinh thuộc quyền quản lí của pháp luật của quốc gia phái cử, nên nhờ hỗ trợ từ phía Nhật Bản khá khó khăn. Vì thế, đây đã trở thành một vấn đề nan giải của chương trình tu nghiệp sinh. Tuy nhiên, trong trường hợp phải làm trong những ngành nghề trái với kế hoạch tu nghiệp, bị trả lương không tương thích với mức lương theo hợp đồng, tựu trung là những vi phạm xảy ra tại Nhật, thì cũng sẽ có các phương án hỗ trợ từng bước một. Ngoài ra, thực tập sinh cũng có thể chuyển cơ quan tiếp nhận và tiếp tục làm việc tại Nhật, nên hãy tìm phương pháp giải quyết phù hợp thay vì bỏ dở giữa chừng.

● Những điểm cần lưu ý:

- Việc thực tập sinh trực tiếp khiếu nại sẽ gặp khá nhiều khó khăn. Do đó, cần có sự giúp đỡ của các cá nhân, đoàn thể hỗ trợ, và phải chuẩn bị hết sức kĩ càng.
- Hiệp hội Di trú Tỵ nạn Công giáo Nhật Bản (the Japan Catholic Migration – Refugee Committee) có cung cấp danh sách các đoàn thể chuyên trách ở các địa phương trên trang chủ. Bước đầu tiên là hãy liên lạc và tư vấn với các đoàn thể có liên kết với Hiệp hội, được giới thiệu ở mặt sau.

